

DECIZIE

13 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță
Vladimir Timofti
Nadejda Toma

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Elena Mahu-Cojuhari,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Elenei Mahu-Cojuhari împotriva Centrului Național Anticorupție al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea stabilirii, calculării și achitării indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani de la locul de muncă a soțului,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de către Elena Mahu-Cojuhari și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 04 august 2015,

c o n s t a t ă

La 02 iunie 2015, Elena Mahu-Cojuhari a depus cerere de chemare în judecată împotriva Centrului Național Anticorupție cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea stabilirii, calculării și achitării indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani de la locul de muncă a soțului.

În motivarea acțiunii reclamanta Elena Mahu-Cojuhari a indicat că la 07 mai 2011 a încheiat căsătoria cu Cojuhari Nicolae, fapt ce rezultă din certificatul de căsătorie seria CS-V 0905659 eliberat la 07 mai 2011 de către Oficiul Stării Civile sect. Centru mun. Chișinău.

Potrivit certificatului de naștere seria NA-VI 1780297 eliberat la 19 iunie 2013 de către Oficiul Stării Civile sect. Ciocana mun. Chișinău, la 15 iunie 2013 s-a născut fiul Cojuhari Constantin.

Sușine reclamanta că la moment nu este încadrată în câmpul muncii, nu este asigurată social în alte condiții și se află la întreținerea soțului Cojuhari Nicolae, care activează în cadrul Centrului Național Anticorupție, deținând funcția de inspector superior al Direcției Analitice, în grad de căpitan.

Declară că la 24 aprilie 2015 s-a adresat cu cerere prealabilă Centrului Național Anticorupție, invocând că se ocupă de îngrijirea copilului minor Cojuhari Constantin, a.n. 15 iunie 2013, nu a fost și nu este încadrată în câmpul muncii. În perioada sarcinii era

medic rezident anul III (final) în cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițeanu", aflându-se astfel atât anterior, cât și în prezent totalmente la întreținerea soțului Cojuhari Nicolae, care exercită funcția de inspector în cadrul Direcției Analitică a Centrului Național Anticorupție, precum și nu este asigurată social în alte condiții, solicitând în acest sens de la pârât stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului Cojuhari Constantin, a.n. 15 iunie 2013, până la împlinirea vârstei de 3 ani de la locul de muncă a soțului, din bugetul de stat.

Însă, prin răspunsul nr. 14/1960 din 20 mai 2015, pârâtul a respins cererea prealabilă, motivând cu referire la prevederile art. 40 alin. (10) lit. e) din Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție nr. 1104 din 06 iunie 2002, de indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani beneficiază doar colaboratorii Centrului și nu soțiile acestora.

Consideră Elena Mahu-Cojuhari că Centrul Național Anticorupție ilegal și neîntemeiat i-a refuzat în stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației pentru creșterea copilului Cojuhari Constantin, a.n. 15 iunie 2013, până la împlinirea vârstei de 3 ani de la locul de muncă a soțului Cojuhari Nicolae, colaborator al Centrului, din bugetul de stat, deoarece reieșind din prevederile art. 124 alin. alin. (1) și (2) din Codul muncii și art. 40 alin. alin. (10) lit. e), (11) și (12) din Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție nr. 1104 din 06 iunie 2002, indemnizația lunară pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani se calculează și se achită soțiilor colaboratorilor Centrului, neangajate în câmpul muncii și care nu au venit asigurat, de la locul de muncă al soților – angajați ai Centrului, din bugetul de stat.

Cere Elena Mahu-Cojuhari să fie recunoscut drept ilegal și neîntemeiat refuzul Centrului Național Anticorupție de ai stabili, calcula și achita din bugetul de stat indemnizația lunară pentru creșterea copilului Cojuhari Constantin, a.n. 15 iunie 2013, până la împlinirea vârstei de 3 ani de la locul de muncă a soțului Cojuhari Nicolae, expus în răspunsul nr. 14/1960 din 20 mai 2015, obligând pârâtul să-i stabilească, calculeze și să-i achite din bugetul de stat indemnizația pentru creșterea copilului minor Cojuhari Constantin, a.n. 15 iunie 2013, până la împlinirea vârstei de 3 ani de la locul de muncă a soțului Cojuhari Nicolae, lunar a câte 30% reieșind din salariul mediu lunar pentru perioada 15 iunie 2013 – 14 iunie 2016, precum și încasarea din contul pârâtului în beneficiul său sumei de 1000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 04 august 2015, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015, a fost respins apelul declarat de către Elena Mahu-Cojuhari și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 04 august 2015.

La 02 februarie 2016, în termenul prevăzut art. 434 CPC, Elena Mahu-Cojuhari a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015 și hotărârii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 04 august 2015 cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului Elena Mahu-Cojuhari a invocat că Centrul Național Anticorupție face parte din autoritățile publice executive, iar angajații acestuia sunt asigurați din sistemul public obligatoriu și se bucură de dreptul la indemnizații.

Afirmă că, în baza art. 40 alin. alin. (10) lit. e), (11) și (12) din Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție nr. 1104 din 06 iunie 2002; art. 18 din Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări

sociale nr. 289 din 22 iulie 2004; pct. 2 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1478 din 15 noiembrie 2002, nefiind angajată în câmpul muncii și asigurată social în alte condiții, este în drept să solicite de la Centrul Național Anticorupție achitarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului Cojuhari Constantin, a.n. 15 iunie 2013, până la împlinirea vârstei de 3 ani de la locul de muncă a soțului Cojuhari Nicolae, colaborator al Centrului, ultimul fiind asigurat din sistemul public obligatoriu prin efectul legii.

Consideră recurenta că este eronată concluzia instanțelor de judecată precum că pentru a beneficia de plata lunară pentru creșterea copilului Cojuhari Constantin, a.n. 15 iunie 2013, până la împlinirea vârstei de 3 ani, urma să se adreseze cu cerere în acest sens Casei Naționale de Asigurări Sociale, deoarece ea nu este persoană asigurată și în situația dată indemnizația respectivă urmează să i se achite din contul bugetului de stat.

La 19 februarie 2016, în adresa intimatului Centrul Național Anticorupție a fost expediată copia recursului declarat de către Elena Mahu-Cojuhari cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

Intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 30 martie 2015 recursul declarat de către Elena Mahu-Cojuhari a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, casată decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere în parte a acțiunii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din materialele dosarului rezultă că la 07 mai 2011 recurenta-reclamantă Elena Mahu-Cojuhari a încheiat căsătoria cu Cojuhari Nicolae, iar la 15 iunie 2013 s-a născut fiul acestora - Cojuhari Constantin.

Potrivit legitimației nr. 0069/3 valabilă până la 01 ianuarie 2019, Cojuhari Nicolae - soțul recurentei Elena Mahu-Cojuhari, activează în cadrul Centrului Național Anticorupție, deținând funcția de inspector superior al Direcției Analitică, în grad de căpitan.

De asemenea, s-a stabilit cert că recurenta-reclamantă Elena Mahu-Cojuhari la moment nu este încadrată în câmpul muncii, absolvind în anul 2013 cursul de studii postuniversitare prin rezidențiat în cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițeanu", specializarea – Medicină de familie, fapt ce rezultă din diploma de licență seria AL nr. 005689 eliberată în baza hotărârii Comisei de Stat pentru examenul de licență din 18 iunie 2013, fiind titulara diplomei de studii superioare universitare seria ASM nr. 002873 (f.d. 18).

Prin certificatul nr. 275 din 09 iunie 2015 eliberat de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale s. Ciocana mun. Chișinău se confirmă că recurenta-reclamantă nu este asigurată social în alte condiții (f.d. 44).

Conform art. 12 alin. (1) din Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție nr. 1104 din 06 iunie 2002, colaborator al Centrului este persoana angajată în funcție prin concurs în cadrul acestuia, investită cu drepturi și obligații pentru exercitarea atribuțiilor Centrului, căreia i se acordă grad special, în modul stabilit de prezenta lege. Colaboratorul Centrului este funcționar public cu statut special.

Potrivit art. 40 din aceeași Lege, protecția socială a funcționarului angajat în cadrul Centrului se efectuează în conformitate cu Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și cu Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale. Colaboratorul Centrului beneficiază de indemnizație pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani. Plata indemnizațiilor prevăzute pentru colaboratorii Centrului se face la locul efectuării serviciului, din bugetul de stat.

Potrivit art. 41 alin. (1) din Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție, angajații Centrului sunt asigurați obligatoriu de la bugetul de stat și din alte surse prevăzute în acest scop.

Conform art. 124 alin. (1) și (2) din Codul muncii, femeilor salariate și ucenicilor, precum și soțiilor aflate la întreținerea salariaților, li se acordă concediu de maternitate ce include concediul prenatal cu o durată de 70 de zile calendaristice și concediul postnatal cu o durată de 56 de zile calendaristice (în cazul nașterii complicate sau al nașterii a doi sau mai mulți copii – 70 de zile calendaristice), plătindu-li-se pentru această perioadă indemnizații în modul prevăzut la art. 123 alin. (2). În baza unei cereri scrise, persoanelor indicate la alin. (1), după expirarea concediului de maternitate, li se acordă un concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, cu achitarea indemnizației din bugetul asigurărilor sociale de stat.

Conform art. 15 din Legea "Bugetului de stat pe anul 2014" nr. 339 din 23 decembrie 2013 și art. 11 din Legea "Bugetului de stat pe anul 2015" nr. 72 din 14 aprilie 2015, despăgubirile pentru persoanele care, potrivit legislației, sunt supuse asigurării de stat obligatorii se plătesc, în baza documentelor perfectate de către serviciile de specialitate ale autorităților (instituțiilor) în care sunt angajate aceste persoane, din mijloacele autorităților (instituțiilor) respective.

Potrivit art. 5 alin. (1) lit. f) și (3) din Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22 iulie 2004, asigurații din sistemul public de asigurări sociale au dreptul la indemnizația pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani. Modul de acordare a prestațiilor de asigurări sociale se stabilește de Guvern.

Reieșind din art. 18 alin. (1) și (6) din aceeași Lege, asiguratul care se află în concediul pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani la toate unitățile în care desfășoară activități are dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului de la data acordării concediului și până la vârsta de 3 ani a copilului. Quantumul lunar al indemnizației pentru creșterea copilului constituie 30% din baza de calcul stabilită la art. 7, dar nu mai puțin de 400 lei pentru fiecare copil.

În circumstanțele relevate și în contextul nomelor de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție în mod cert constată dreptul recurentei-reclamante Elena Mahu-Cojuhari, neangajată în câmpul muncii, neasigurată social în alte condiții și aflată la întreținerea soțului, la plata lunară a indemnizației pentru creșterea copilului minor Cojuhari Constantin, a.n. 15 iunie 2013, până la împlinirea vârstei de 3 ani de la locul de serviciu al soțului Cojuhari Nicolae, colaborator al Centrului Național Anticorupție, din bugetul de stat.

Or, în condițiile în care recurenta-reclamantă se află la întreținerea soțului, anume angajatorului, adică Centrului Național Anticorupție, al cărui colaborator este soțul Elenei Mahu-Cojuhari - Cojuhari Nicolae, unicul întreținător, îi revine obligațiunea de a-i stabili, calcula și achita recurente-reclamante indemnizația lunară pentru creșterea copilului minor Cojuhari Constantin, a.n. 15 iunie 2013, până la împlinirea vârstei de 3 ani de la locul de muncă a soțului, deoarece, prin efectul legii, atât angajații Centrului Național Anticorupție, asigurați în sistemul public obligatoriu de la bugetul de stat, cât și soțiile acestora aflate la întreținerea lor, beneficiază de indemnizația pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, de la locul de muncă a soților, din bugetul de stat.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că este eronată concluzia instanțelor de judecată ierarhic inferioare precum că beneficiază de dreptul la indemnizația lunară pentru creșterea copilului doar soțul recurente - Cojuhari Nicolae, angajat al Centrului, dar nu și soția acestuia recurenta-reclamantă Elena Mahu-Cojuhari, deoarece ultima întrunește toate condițiile necesar-obligatorii impuse de legislația în vigoare pentru a beneficia de plata indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani de la locul de muncă a soțului Cojuhari Nicolae, angajat al Centrului Național Anticorupție, din bugetul de stat.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiate pretențiile recurente-reclamante privind recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Centrului Național Anticorupție în stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației lunare pentru creșterea copilului minor până la împlinirea vârstei de 3 ani de la locul de muncă a soțului, cu obligarea intimatului-pârât să-i stabilească, calculeze și să-i achite Elenei Mahu-Cojuhari indemnizația lunară pentru creșterea copilului minor Cojuhari Constantin, a.n. 15 iunie 2013, până la împlinirea vârstei de 3 ani de la locul de muncă a soțului Cojuhari Nicolae, colaborator al Centrului.

În același timp, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiată cererea recurente-reclamante privind perioada pentru care să-i calculeze și să-i achite indemnizația lunară pentru creșterea copilului minor până la împlinirea vârstei de 3 ani, și anume 15 iunie 2013 (data nașterii copilului) – 14 iunie 2016 (împlinirea vârstei de 3 ani a copilului), din următoarele.

Potrivit art. 124 alin. (2) din Codul muncii, concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani se acordă după expirarea concediului de maternitate (postnatal – 56 de zile), iar prevederile art. 27 din Legea ”Privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale” nr. 289 din 22 iulie 2004, expres stipulează că indemnizația pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani solicitată după 12 luni de la data nașterii copilului se stabilește retroactiv, dar nu mai mult decât pentru 12 luni premergătoare datei solicitării, dacă solicitarea a avut loc până la împlinirea de către copil a vârstei de 3 ani.

Astfel, în situația în care recurenta-reclamantă a solicitat achitarea indemnizației pentru creșterea fiului Constantin, a.n. 15 iunie 2013, prin cererea prealabilă depusă la Centrul Național Anticorupție la 24 aprilie 2015, adică după 12 luni de la nașterea copilului, această poate fi stabilită doar începând cu 24 aprilie 2014 (retroactiv 12 luni).

Referitor la solicitarea recurente-reclamante Elena Mahu-Cojuhari de compensare a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 1000 lei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, prin prisma art. 94 alin.

(1) CPC și probelor prezentate întru confirmarea cuantumului acestora (f.d. 31), o consideră întemeiată și care urmează a fi admisă.

În circumstanțele relevate și în contextul normelor de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Elena Mahu-Cojuhari urmează a fi admis, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015 și hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 04 august 2015 cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere în parte a acțiunii, recunoscând refuzul Centrului Național Anticorupție de ai stabili, calcula și achita Elenei Mahu-Cojuhari indemnizația lunară pentru creșterea copilului minor Cojuhari Constantin, a.n. 15 iunie 2013, până la împlinirea vârstei de 3 ani de la locul de muncă a soțului Cojuhari Nicolae, din bugetul de stat, expus în răspunsul nr. 14/1960 din 20 mai 2015, ca fiind ilegal, cu obligarea Centrului Național Anticorupție să-i stabilească, calculeze și să-i achite Elenei Mahu-Cojuhari indemnizația lunară pentru creșterea copilului minor Cojuhari Constantin, a.n. 15 iunie 2013, până la împlinirea vârstei de 3 ani de la locul de muncă a soțului Cojuhari Nicolae, colaborator al Centrului, începând cu data de 24 aprilie 2014, precum și, încasând din contul intimatului-pârât în beneficiul recurentei, prin prisma prevederilor art. 94 CPC, suma de 1000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate, fiind constatată interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Elena Mahu-Cojuhari, a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015 și hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 04 august 2015 cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere în parte a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Elena Mahu-Cojuhari.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015 și hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 04 august 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Elenei Mahu-Cojuhari împotriva Centrului Național Anticorupție al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea stabilirii, calculării și achitării indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani de la locul de muncă a soțului, și, se emite o nouă hotărâre prin care:

Se admite în parte acțiunea Elenei Mahu-Cojuhari împotriva Centrului Național Anticorupție al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea stabilirii, calculării și achitării indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani de la locul de muncă a soțului.

Se recunoaște refuzul Centrului Național Anticorupție al Republicii Moldova de ai stabili, calcula și achita Elenei Mahu-Cojuhari indemnizația lunară pentru creșterea copilului minor Cojuhari Constantin, a.n. 15 iunie 2013, până la împlinirea vârstei de 3 ani de la locul de muncă a soțului Cojuhari Nicolae, din bugetul de stat, expus în răspunsul nr. 14/1960 din 20 mai 2015, ca fiind ilegal.

Se obligă Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova să-i stabilească, calculeze și să-i achite Elenei Mahu-Cojuhari indemnizația pentru creșterea copilului minor Cojuhari Constantin, a.n. 15 iunie 2013, până la împlinirea vârstei de 3 ani de la locul de muncă a soțului, începând cu data de 24 aprilie 2014.

Se încasează din contul Centrului Național Anticorupție al Republicii Moldova în beneficiul Elenei Mahu-Cojuhari suma de 1000 (una mie) lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecător

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Vladimir Timofti

Nadejda Toma